



Beszámolók ◦ Szemlék ◦ Közlemények

L. N. SZUMAROKOV professzor,
az NTMIK igazgatója Budapesten

Dr. DÜZS Jánosnak, az OMFB főosztályvezetőjének, a Magyar Népköztársaság Kormányának a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ (NTMIK) Bizottságába delegált állandó képviselőjének meghívására L. N. SZUMAROKOV professzor, az NTMIK igazgatója, a műszaki tudományok doktora, 1976. november 10-én és 11-én látogatást tett hazánkban.

Látogatása alkalmából fogadta őt dr. AJTAI Miklós, az OMFB elnöke, dr. PAPP A. László, az OMFB elnökhelyettese és KÁDÁR Lehel a Kormány Tudománypolitikai Bizottságának titkára.

L. N. SZUMAROKOV látogatást tett az OMKDK-ban és a KGTMTI Számítástechnikai Központjában is.

A megbeszélések során megvitatták a Magyar Népköztársaság tudományos és műszaki információs rendszerének helyzetét, fejlesztési terveit és kapcsolatait az NTMIR-rel. Különösen hangsúlyozták az NTMIR hatékonysága növelésének, szolgáltatásai kiterjesztésének fontosságát, valamint az információknak a felhasználókhoz való gyors eljuttatásának szükségességét. Egyetértettek azzal, hogy szorosabbá kell tenni az NTMIK és a KGST Titkárságának osztályai közötti kapcsolatot és hogy az NTMIK-nek elsődleges feladatává vált a KGST

bizottságai által szervezett kétoldalú és többoldalú együttműködésről szóló információszolgáltatás és a KGST célprogramok információs ellátásának megszervezése.

A tárgyalások során foglalkoztak a nemzetközi ágazati és speciális információs rendszerek hatékonyabb működését előmozdító intézkedésekkel, a számítástechnika alkalmazására alapozott új információs technológia kialakításával és az ehhez szükséges tudományos kutató munkákkal.

L. N. SZUMAROKOV az OMKDK-ban tett látogatása során megismerkedett az OMKDK szervezetével és tevékenységével, különös tekintettel az OMKDK országos irányító szerepére a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központban és nemzetközi feladataira az INTERFILMINFORM alrendszerben. A KGTMTI számítóközpontjában tett látogatása során szerzett tapasztalatai alapján felkérte a KGTMTI-t, hogy működjön közre a hosszútávú gépipari célprogram információellátásával kapcsolatos koncepció kidolgozásában.

Vendégünk „Az NTMIR és az NTMIK fejlesztésének fő irányai” címmel ismertetést tartott a Szakmai Információs Tárcaközi Bizottság tagjai, a KGST Állandó Bizottságok Kormánybizottságainak titkárai, a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer Magyar Tanácsának tagjai és a Rendszer egyes alrendszereiben közreműködő hazai szakemberek számára.

NEMZETKÖZI SZERVEZETEK

80 éves a FID

A 19. század végéig bekövetkezett hatalmas tudományos-technikai fejlődés következtében ugrásszerűen megnőtt a tudományos publikációk száma is. Információs szakemberek becslései szerint a tudományos folyóiratok száma az 1750 és 1900 közötti időszakban 50 évenként tízszeresére nőtt, napjainkban pedig 10–15 évenként megkétszereződik.

Már a századfordulón nagy problémát jelentett ekkorra tömegű információ kezelése. *Az első teendő az irodalom számbavétele és rendszerezése volt.* Két belga tudós, P. OTLET és H. LA FONTAINE, – akiket ma is a dokumentáció úttörőinek tartunk – vállalkoztak arra, hogy megbirkóznak ezzel a feladattal. Tisztában voltak azzal, hogy egyetlen nemzet sem képes birtokba venni és a lehető legegényebben felhasználni a tudományos információt, ezért a nemzetközi együttműködés létrehozásában keresték a megoldást.

Kezdeményezésükre és részvételükkel 1895-ben Brüsszelben megalakult az *IIB (International Institute of Bibliography - Nemzetközi Bibliográfiai Intézet)*. Fő feladatuknak a világirodalom kumulatív bibliográfiájának összeállítását tartották és 1914-re több mint 11 millió tétele gyűjtötték össze. Ez a bibliográfia később *Universal Bibliographic Repertory (Egyetemes Bibliográfiai Repertórium)* néven vált ismertté. Az irodalmat eleinte a *Dewey-féle Tizedes Osztályozás* alapján rendezték, majd ezt továbbfejlesztették és kidolgozták az *Egyetemes Tizedes Osztályozást (Universal Decimal Classification - UDC)*, amelynek tökéletesítése és bővítése ma is a FID egyik legfontosabb feladata. Az ETO-t jelenleg több mint 300 ezer könyvtárban használják a világ több mint 50 országában.

Az *Universal Bibliographic Repertory*-t ugyan nem fejezték be, de az Intézet tevékenységi köre egyre szélesedett. Foglalkozni kezdtek a szabványosítás, a katalógizálás, a sokszorosítástechnika problémáival. 1931-ben a Bibliográfiai Intézet felvette az *International Institute of Documentation (IID - Nemzetközi Dokumentációs Intézet)*, 1938-ban pedig a *Federation International de Documentation (FID - Nemzetközi Dokumentációs Szövetség)* nevet.

Az 1959-ben *Varsóban* megtartott 25. FID-konferencián hosszú lejárátú akcióprogramot dolgozott ki a Szövetség, 1970-ben *Buenos Airesben* a 30. konferencián pedig ötéves tervet fogadtak el. E program szerint a *FID fő célja*, hogy „... a nemzetközi együttműködés alapján elősegítse a kutatást és fejlesztést a dokumentáció terén, ez többek között a valamennyi tudományág területéről szerzett információ rendezését, tárolását, keresését, terjesztését és értékelését jelenti.” *A FID tudományos és módszertani feladatai* közé tartozik az informatika elméletének továbbfejlesztése, az automatizált információs rendszerek kérdéseinek vizsgálata, az ETO folyamatos fejlesztése és információs szakemberek oktatása. *Gyakorlati feladata* továbbképző tanfolyamok, nyári egyetemek, nemzetközi kongresszusok szervezése, tudományos munkák publikálása.

A FID alapításának 80. évfordulójára megjelent össze-sített kiadványjegyzék a tudományos információ elméletével és gyakorlatával foglalkozó 500 művet sorol fel. Az

1951 óta megjelenő *FID News Bulletin* rendszeresen beszámol a Szövetség munkájáról. 1975-ben jelent meg először az *International Forum on Information and Documentation* c. folyóirat angol és orosz nyelven a VINITI kiadásában. Az információs és könyvtártudományi kutatásokra vonatkozó legújabb anyagot a havonta megjelenő *R & D Projects in Documentation and Librarianship* közli.

A FID-nek ma 74 tagországa van, a legfontosabb nem-kormányzati nemzetközi szervezet, amely tudományos információval és dokumentációval foglalkozik. Az ENSZ és az UNESCO tanácsadó szerve, és közreműködött az UNISIST-program megvalósításában is.

[International Federation for Documentation: foundation and development - International Forum on Information and Documentation, 1. köt. 2. sz. 1976. p. 3-4.]

(Ferch Magda)



FID szimpózium

A FID fennállásának 80. évfordulója alkalmából „*Információs rendszerek a társadalmi-gazdasági fejlődés szolgálatában - visszatekintés és távlatok*” címmel rendezett szimpóziumot 1975. szeptember 30- október 5. között Brüsszelben. A szimpózium célja volt annak elemző vizsgálata, miként járul hozzá a tájékoztatásügy a fejlett és fejlődő országokban a társadalmi-gazdasági haladáshoz.

A megnyitó ünnepi megemlékezést a FID elnöke tartotta. A plenáris üléseken - melynek első szekcióján dr. LÁZÁR Péter szerepelt raportörként - a fejlett és fejlődő országok országos információs szerveit és rendszereit ismertették, majd a munkabizottsági üléseken az oktatásügy, a mezőgazdaság és az ipar területén folyó információs munkákat tekintették át.

A szimpóziumon hazánkat dr. BALÁZS Sándor, FÖLDI Tamás, JÁNSZKY Lajos és dr. LÁZÁR Péter képviselték.

A szimpózium teljes anyaga megtalálható az OMKDK könyvtárában a K 2321/1975. szám alatt.

KÖNYVISMERTETÉSEK

Szakosított információs központok leírása

Joan M. HARVEY most megjelent könyve szakosított információs központok kialakításának kérdéseivel foglalkozik, válogatott amerikai és angol központok leírásával. A szerző néhány figyelemre méltó megállapítást tesz, összevetve a brit és az amerikai információs politikát és gyakorlatot. A legjelentősebb különbségek közé tartozik például, hogy amíg az angol információs központokban

alig vagy egyáltalán nem foglalkoznak a dokumentumban rejlő információk értékelésével, addig az amerikai központok zömében erre igen nagy figyelmet fordítanak.

A könyv adatai: HARVEY, Joan M.: *Specialised Information Centres*. The Shoe String Press, Hemden, 1976. \$ 7,50. ISBN 0-208-01512-3.

[Information Retrieval and Library Automation, 12. köt. 2. sz. 1976. p. 11.]